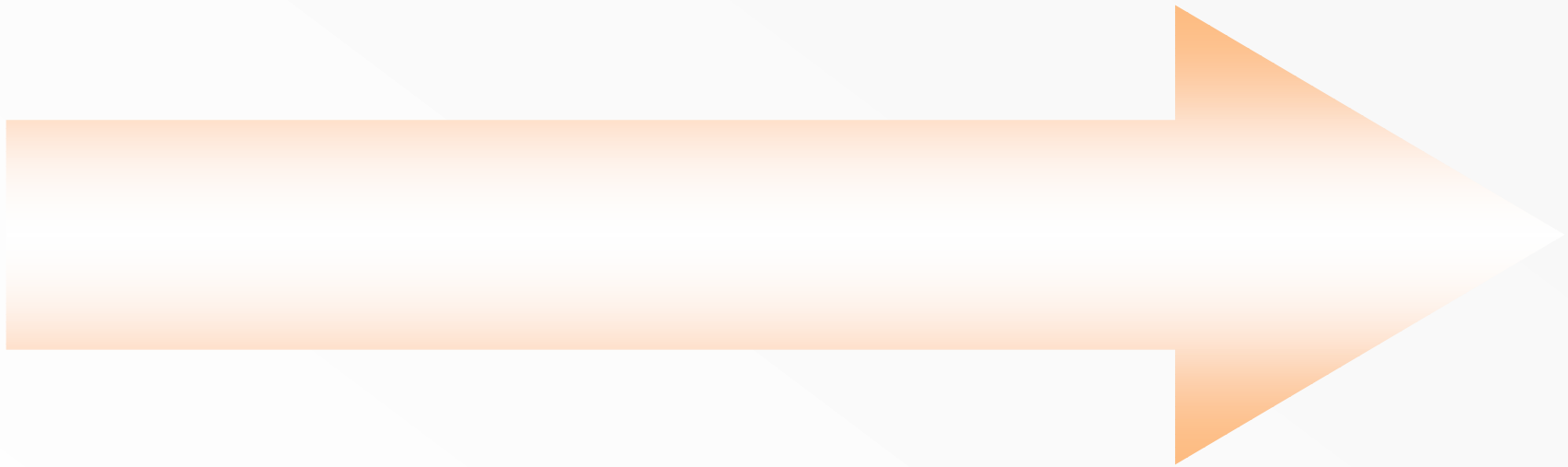

Wetenschappelijk Onderzoek- en
Documentatiecentrum
Ministerie van Justitie

Bijeenkomst klankbordgroep EvT, Utrecht

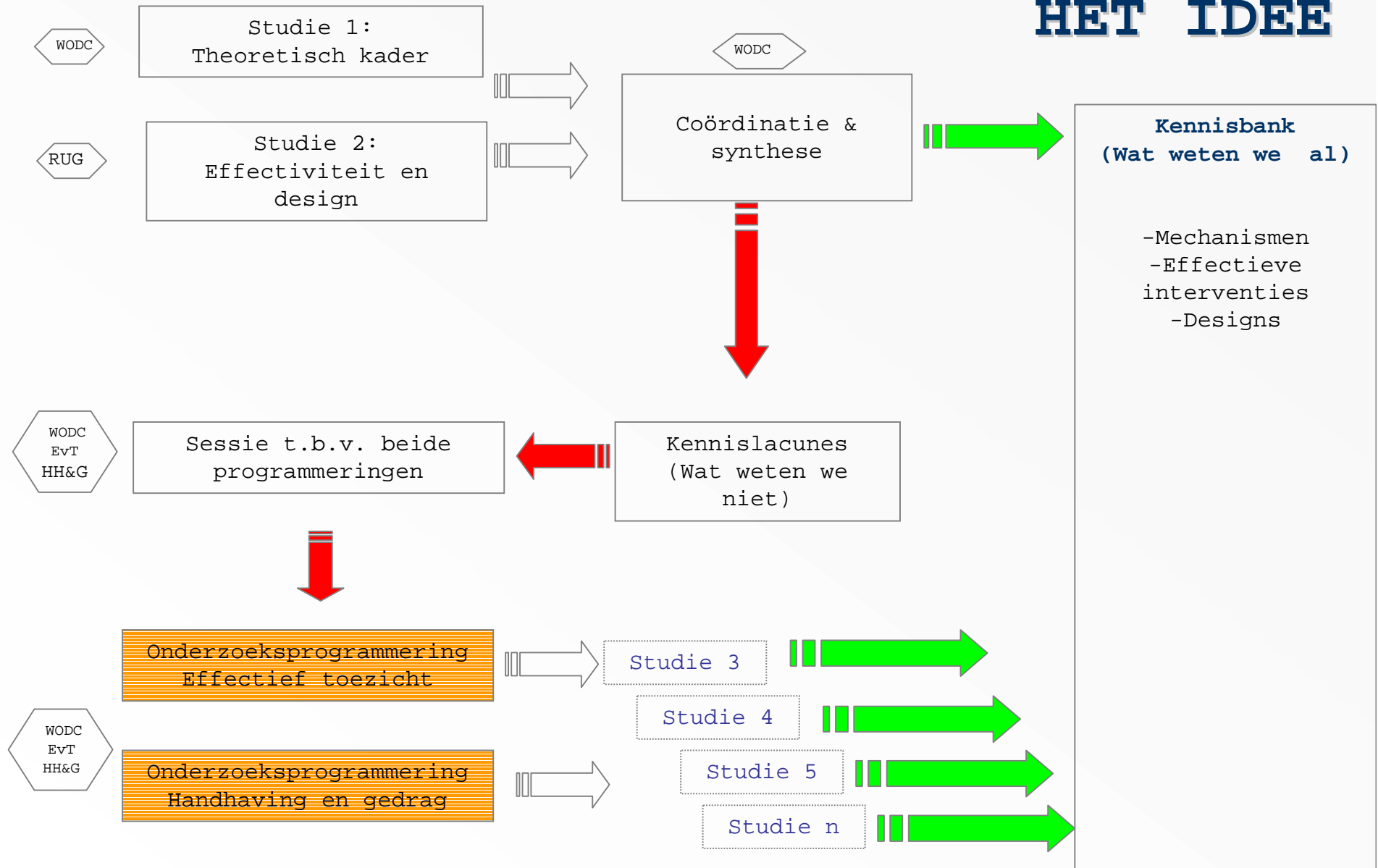

**Werkgroep Evaluatie effecten van toezicht (I-Raad, CCV)
&
Project Handhaving en gedrag (CCV, VWA, BDIENST, IVW, IGZ,
VromI)**

- In beeld brengen van de beschikbare wetenschappelijk kennis over de relatie tussen toezicht, gedrag en de effecten;
- Het veilig stellen van de ontwikkeling van nieuwe kennis;

- Impuls geven aan het effectonderzoek;
- Het stimuleren van het vergaren van empirische wetenschappelijke kennis met een gedragswetenschappelijk karakter over naleving en handhaving;

- Toezichtspraktijk verbeteren door meer gebruik te maken van resultaten van wetenschappelijk onderzoek;
- Komen tot optimale handhaving.

EEN MEERJARIGE ONDERZOEKSPROGRAMMERING DRAAGT HIER AAN BIJ!

HET IDEE

Problemen bij het formuleren programma

1. Toezicht / handhaving is nogal breed

- Veel dimensies;
- Veel onderzoek vanuit verschillende disciplines en met verschillende startpunten en doelen;
- Niet al het onderzoek dat bruikbaar is gaat over toezicht en handhaving maar over andere onderwerpen.

2. Een onderzoeksprogramma bevat onderzoeken

- Uit verschillende disciplines;
- Die in een zekere samenhang met elkaar verbonden zijn;
- Die gedragen worden door stakeholders;
- En bijdragen aan het doel van beide programma's.

EEN RAAMWERK BIEDT DAN HOUVAST!

Werkgroep Effecten van Toezicht

Meerjarenprogramma
Effecten van toezicht

Project Handhaven
& Gedrag

In welke mate wordt nalevingsgedrag
beïnvloed door individuele motieven,
door de wijze van toezicht en
handhaving en door andere sociale
omgevingsfactoren.

In welke mate dragen toezicht- en
handhavingsactiviteiten bij aan
maatschappelijke effecten?

OVERKOEPELEND RAAMWERK

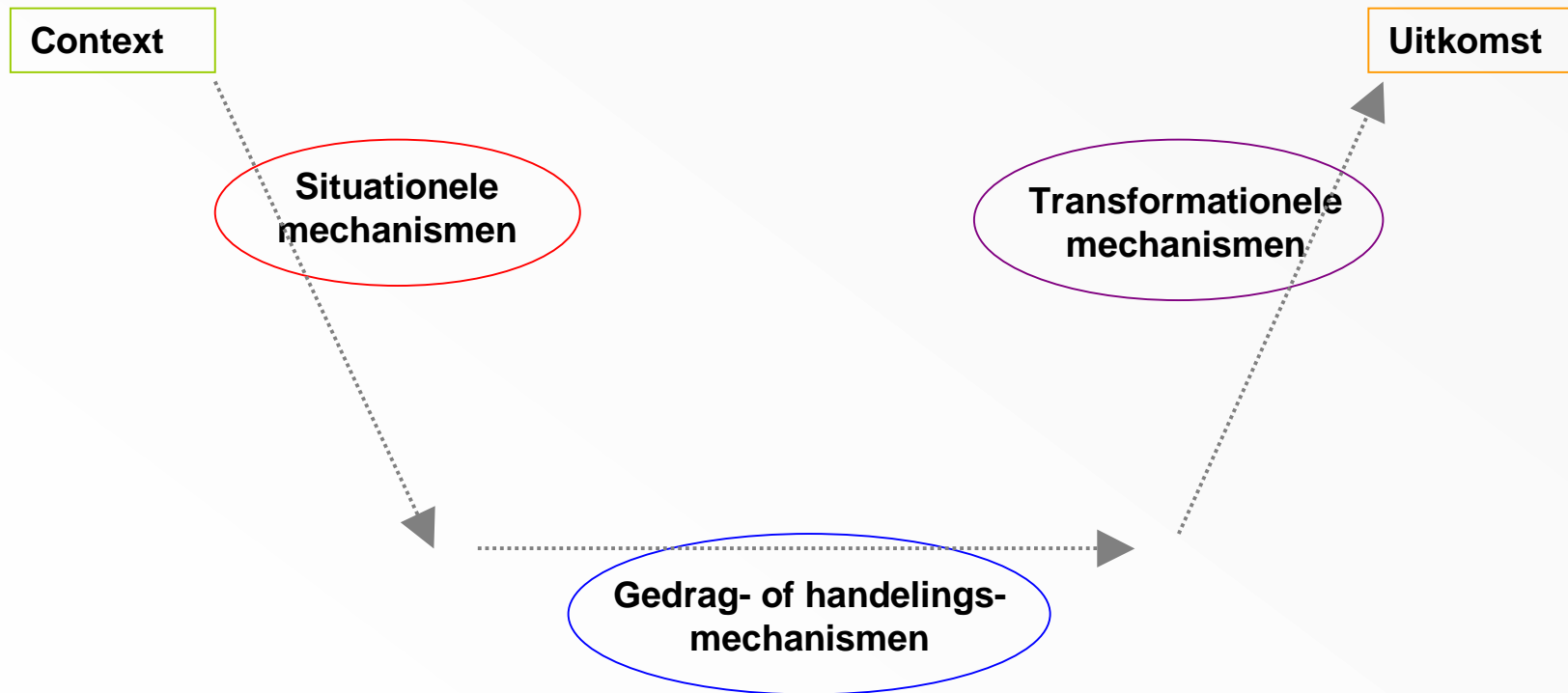
Onderzoeksprogramma
Handhaven & Gedrag

Onderzoeksprogramma
Effecten van Toezicht

Bootje van Coleman

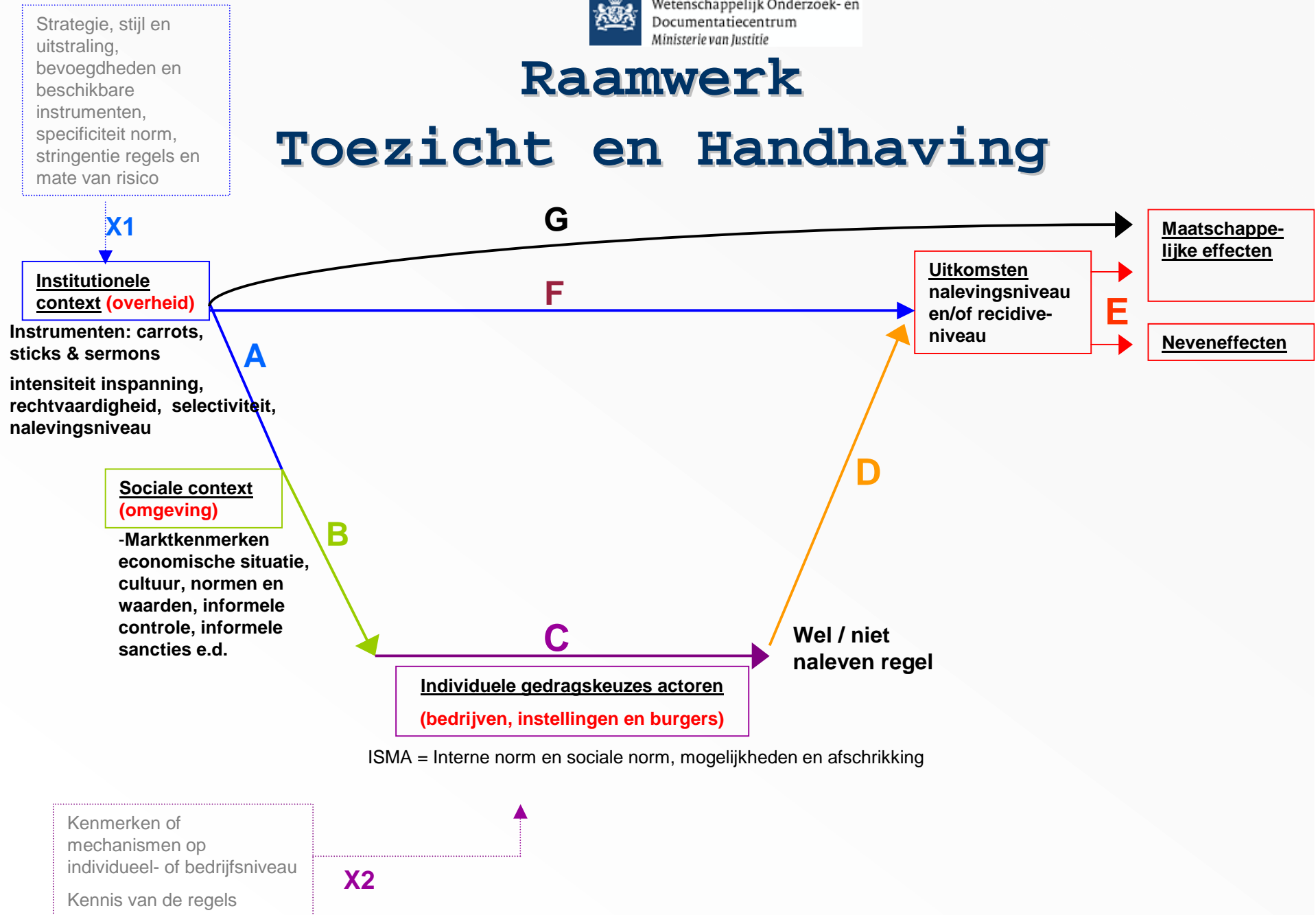
maatschappij

individue

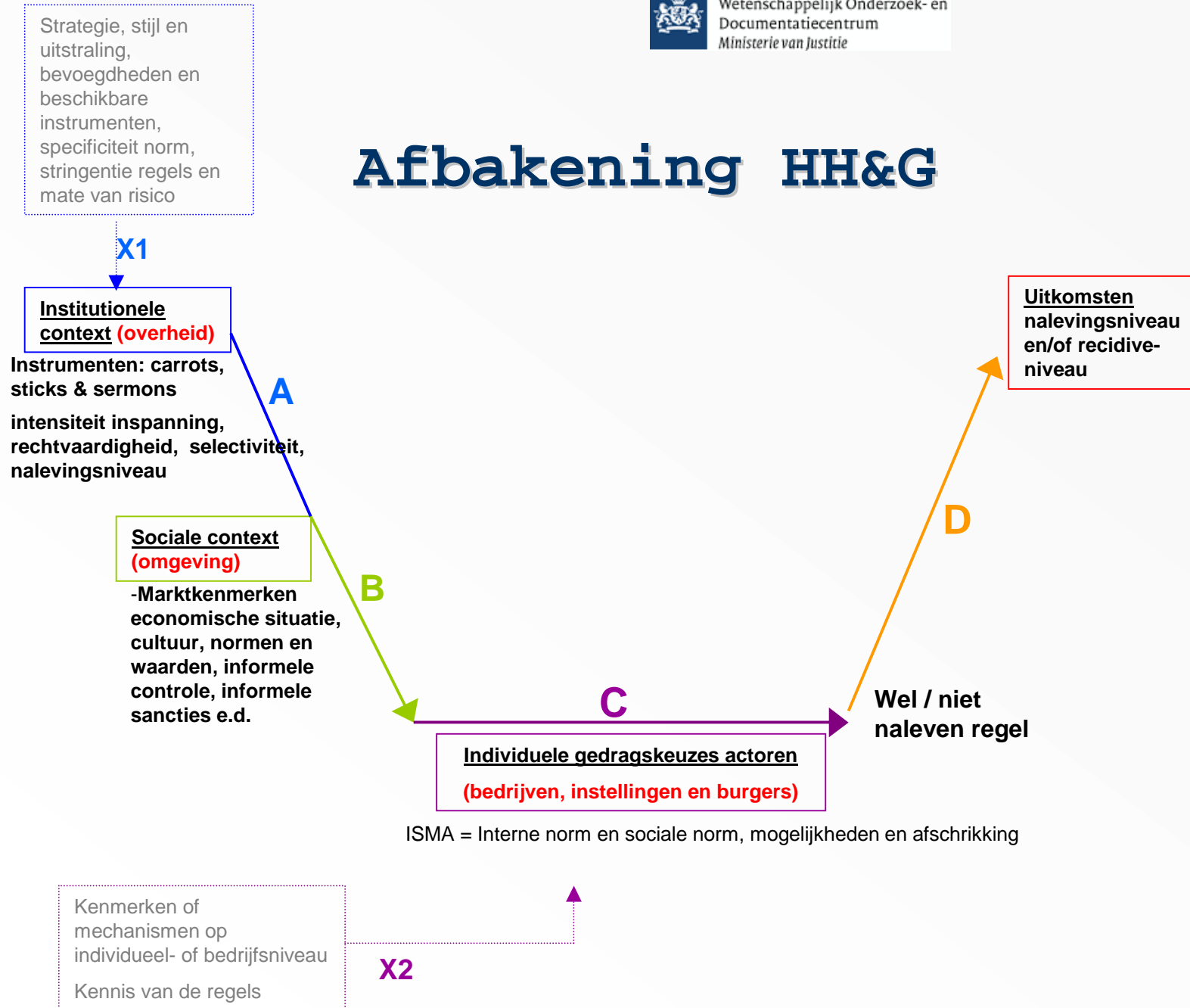

Raamwerk Toezicht en Handhaving

Afbakening HH&G

Afbakening EvT

Strategie, stijl en uitstraling, bevoegdheden en beschikbare instrumenten, specificiteit norm, stringentie regels en mate van risico

X1

Institutionele context (overheid)

Instrumenten: carrots, sticks & sermons
intensiteit inspanning, rechtvaardigheid, selectiviteit, nalevingsniveau

Sociale context (omgeving)

-Marktkenmerken
economische situatie, cultuur, normen en waarden, informele controle, informele sancties e.d.

Individuele gedragskeuzes actoren (bedrijven, instellingen en burgers)

Wel / niet naleven regel

Uitkomsten nalevingsniveau en/of recidive-niveau

Maatschappelijke effecten

Neveneffecten

A

B

C

D

F

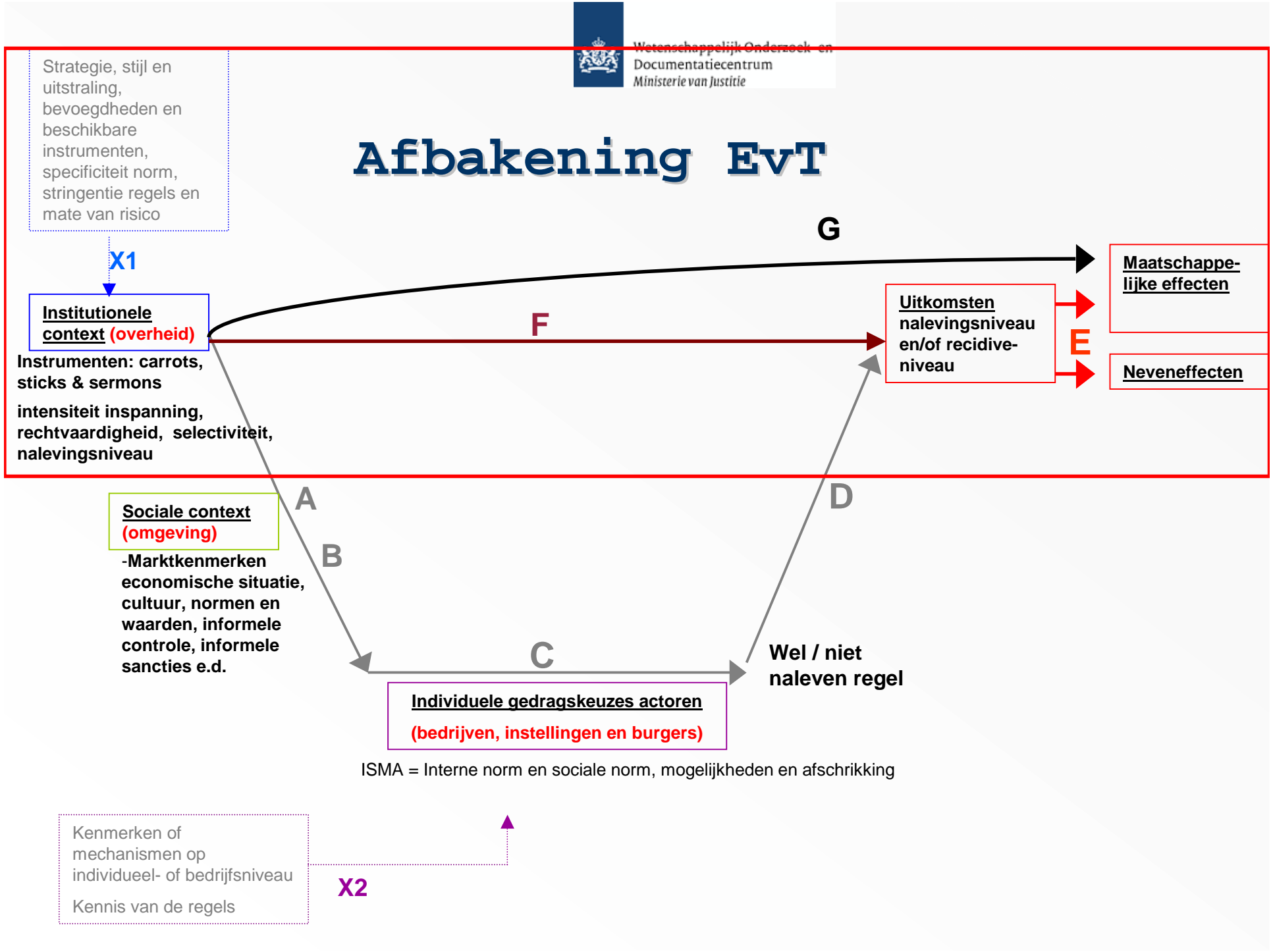
G

E

Kenmerken of mechanismen op individueel- of bedrijfsniveau
Kennis van de regels

X2

ISMA = Interne norm en sociale norm, mogelijkheden en afschrikking

Onderzoeksprogramma

EvT

1. Op basis van het raamwerk

- Afbakening
- Plaatsing van disciplines en onderzoeken
- Zorgen voor samenhang

2. Op basis van design (Winter & de Ridder, 2009)

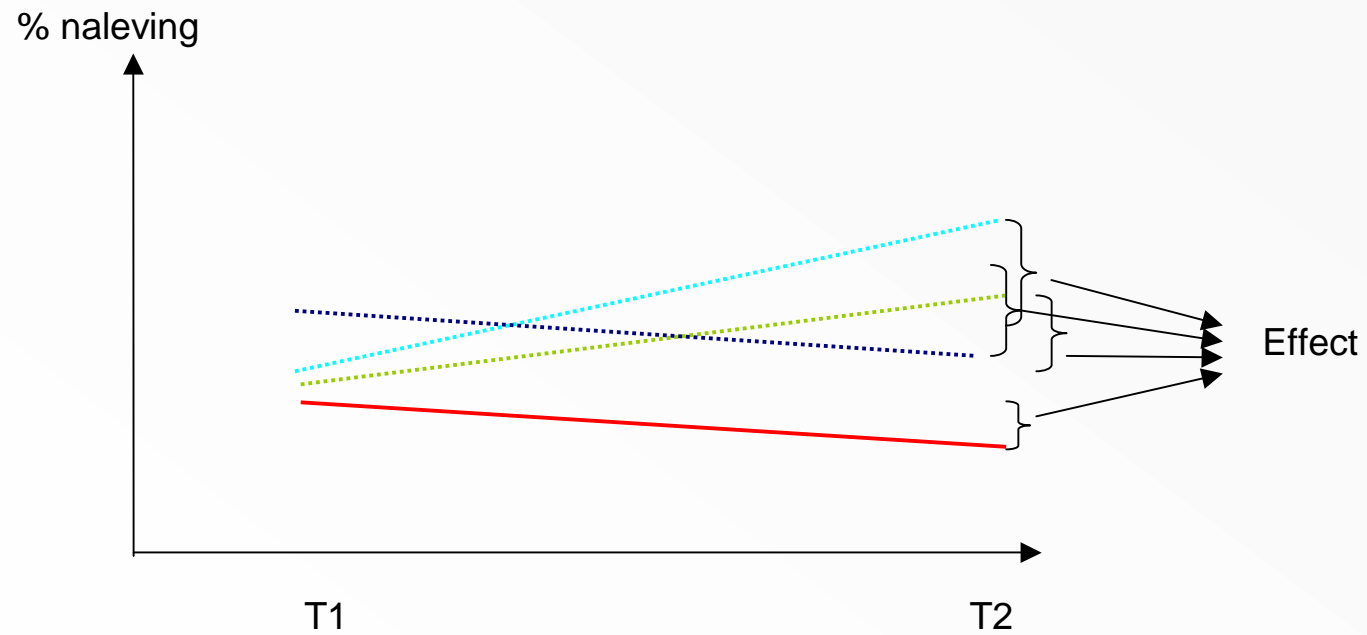
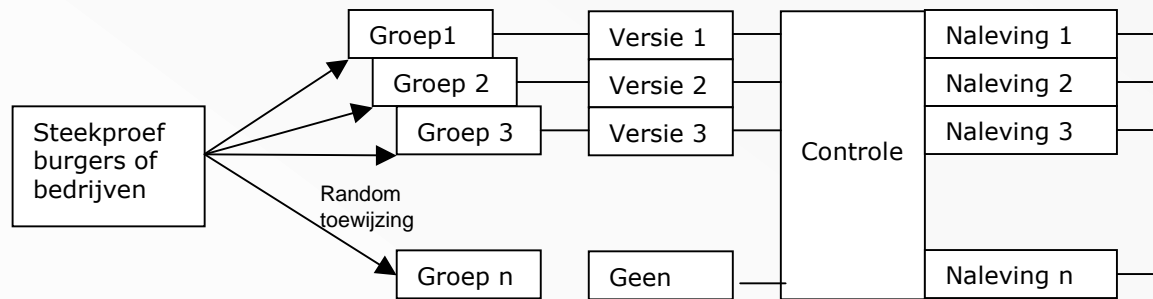
- Onderzoeksdesigns
- Handreiking

3. Op basis van thema's

- Herkenning door veld en wetenschap
- Draagvlak

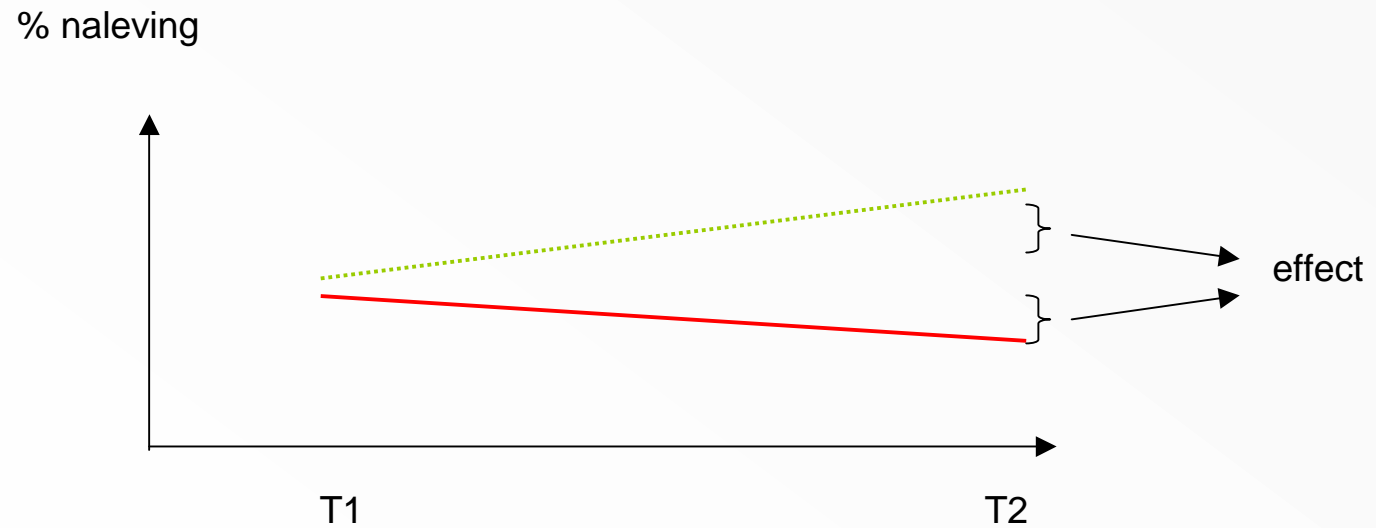
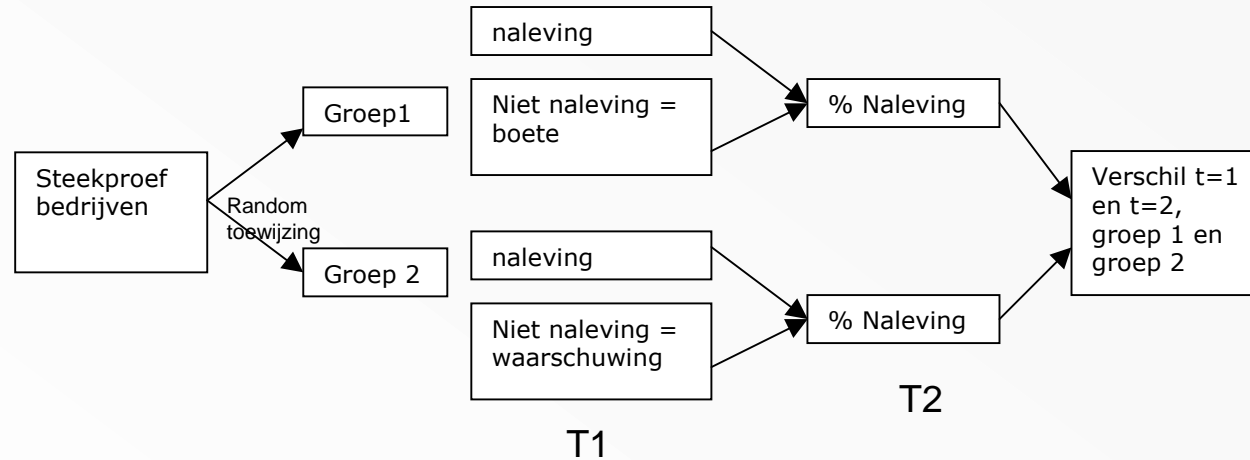

Studie 1: Effecten HH-communicatie

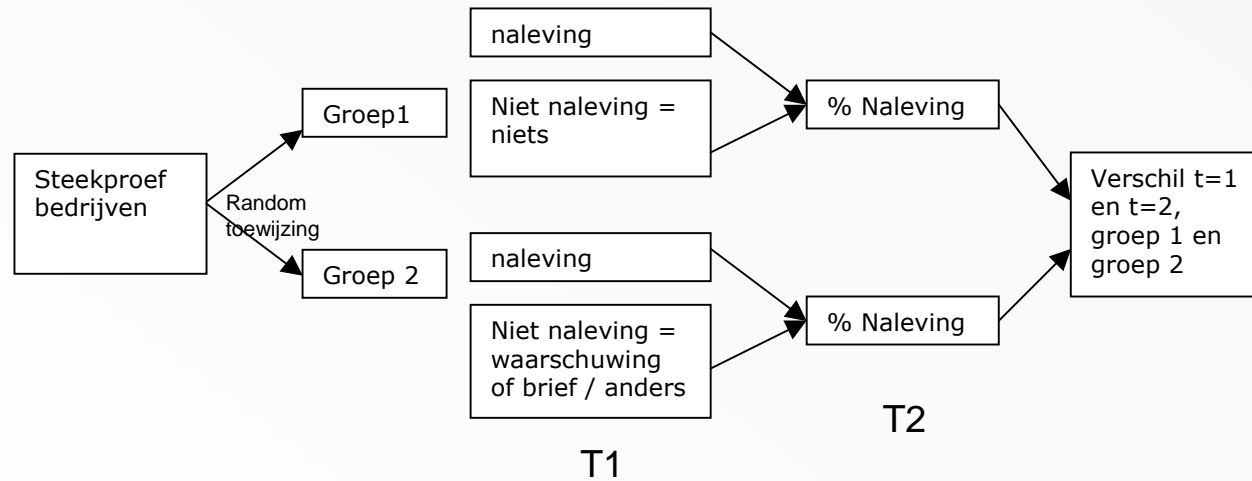

Studie 2: Effecten van bestuurlijke sancties

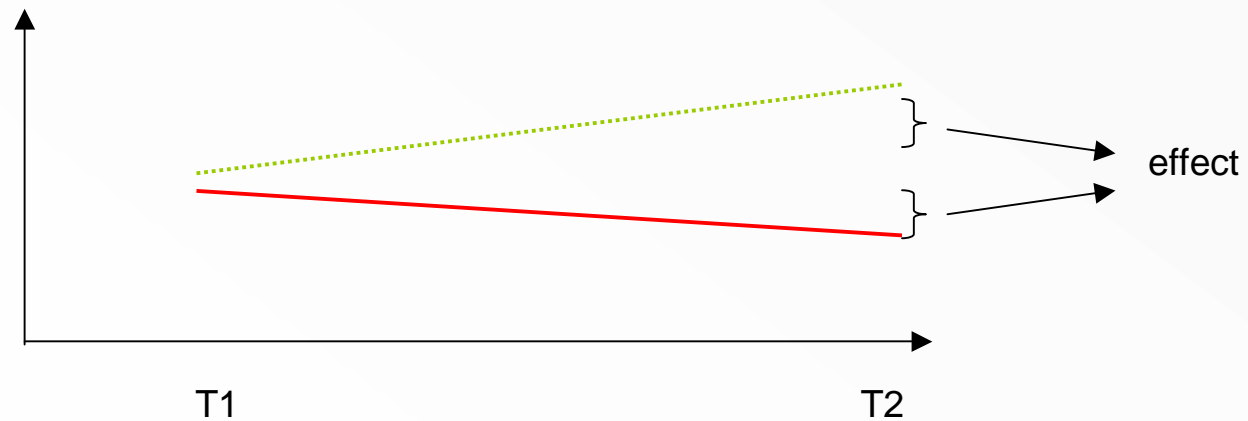

Studie 3: Effecten van zelfregulering (mystery-shopping)

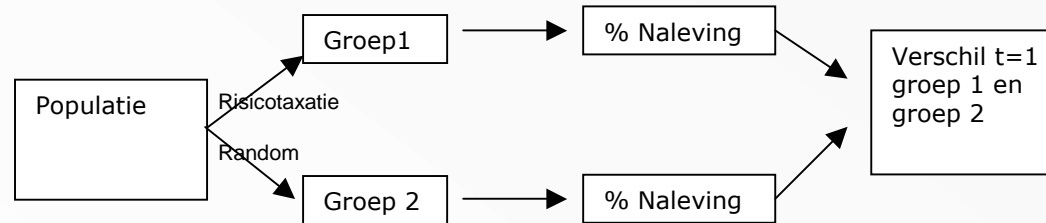

% naleving

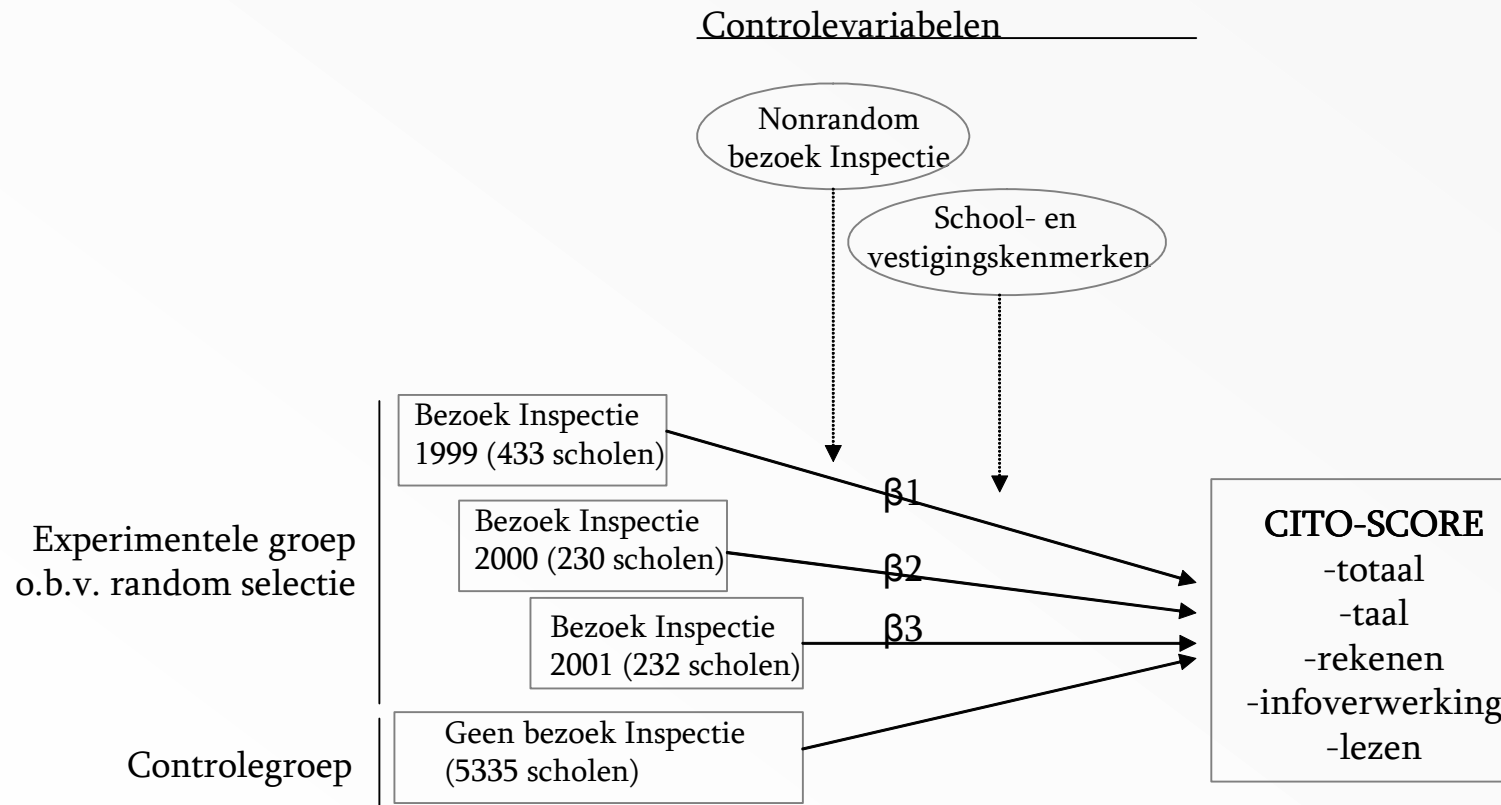

Studie 4: Effecten van risicogestuurd toezicht (random audits)

Studie 5: Effecten m.b.v. bestaande registraties

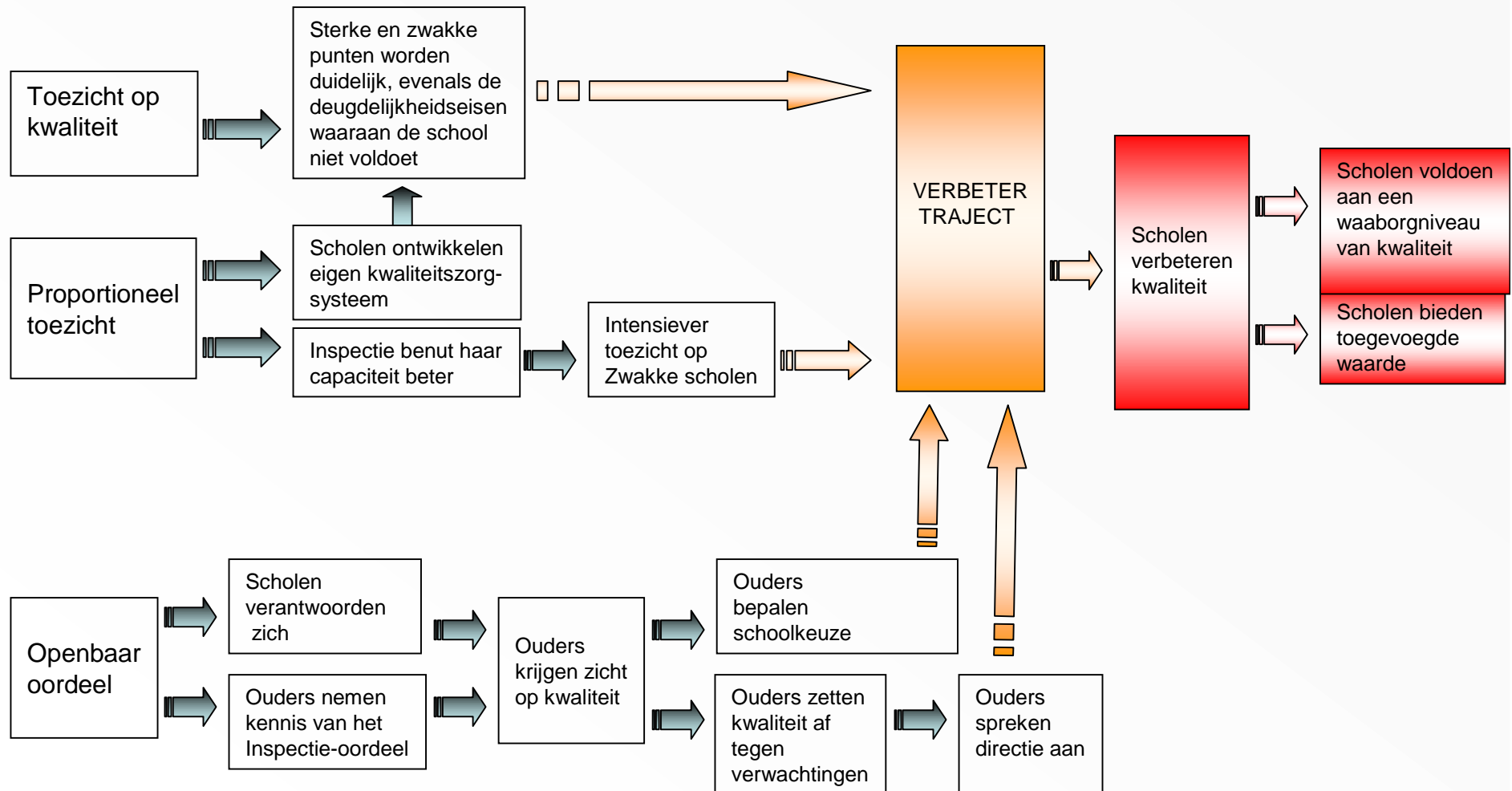

Studie 6: Reconstructie van een beleidstheorie

Reconstructie WOT

(M. Ehren)

**Studie 7: Zoektocht naar betrouwbare bronnen
maatschappelijke effecten**

**Studie 8: Mogelijkheden en kosten van
structurele random audits in toezicht**